

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

за работата на Бирото за развој на образованието

за 2016 година

Скопје, јануари 2017 година

ВОВЕД

Извештајот за работата на Бирото за развој на образованието во 2016 година е збирен приказ на извршените работи и работни задачи во текот годината. Во него се опфатени реализираните активности од Годишната програма на Бирото за 2016 година, како и вонпрограмските активности и ангажирања доверени во текот на годината од страна на Владата на Република Македонија и Министерството за образование и наука.

Извештајот е изготвен со цел да се согледаат реалните постигања во реализацијата на планираните и програмираните работи и работни задачи на ниво на Бирото за развој на образованието, врз основа на поединечните извештаи на секторите, одделенијата, како и врз основа на индивидуалните програми за работа на советниците и другите стручни работници.

Вкупно извршените стручни работи и работни задачи се структурирани во следните сегменти на дејноста на Бирото за развој на образованието:

- развој на воспитно-образовниот систем и развој на стандарди, наставни планови и програми при што активностите беа насочени кон преземање и адаптирање на наставните програми по *математика* и по *природни науки* од Меѓународниот центар за наставни програми за основно образование – Cambridge International Examination во основното образование, нивно имплементирање, изготвување на новите наставни програми во основното и средното образование, изработка на други стручни документи (правилници, информации) за продолжување на започнатите реформи во воспитно-образовниот систем, како и отпочнување на нови иницијативи и активности за унапредување на образованието;
- професионален развој на воспитно-образовниот кадар и советодавна стручна работа;
- пружање континуирана поддршка на наставниците во основните и во средните училишта преку одржување семинари, стручни средби со активите на наставниците, советувања, посети на училиштата;
- реализирање на стручни увиди на наставата во определен број училишта во текот на 2015 година.
- реализирани истражувања во областа на образованието;
- изготвување на прашања за екстерно проверување на постигањата на учениците;
- издавачка, информациска, документациска, библиотечна дејност и педагошка статистика;

- логистика и други организационо-технички тековни активности;
- изработка и реализација на други програмски документи и активности што не беа планирани, а произлегоа од барањата на Владата на РМ, Министерството за образование и наука и од потребите на училиштата.

Согласно со карактерот на дејноста што ја врши Бирото за развој на образованието активностите што се предмет на овој извештај се реализирани со континуирана соработка и тимска работа на советниците и стручните соработници од сите сектори по предмети и подрачја, бидејќи е нужно заедничко ангажирање за унапредување и развој на образованието.

Во реализацијата на Програмата за работа на Бирото за 2016 година беа ангажирани и значителен број надворешни соработници од универзитетите, од средните и основните училишта и од градинките. Во таа насока, значајна е соработката со повеќе меѓународни организации и институции кои ги поддржуваат реформите во образованието, владини и невладини организации за унапредување на воспитно-образовната работа на образовните установи во Република Македонија.

Преку активностите прикажани во извештајот јасно е дека Годишната програма на Бирото за развој на образованието за 2016 година е целосно реализирана. Исто така, треба да се нагласи дека во 2016 година се реализирани и значителен број активности и задачи коишто не беа предвидени со програмата за работа во тековната година. Активностите и работните задачи на вработените, во најголема мера, се извршени со потребниот квалитет и постигнати се поставените и очекуваните цели.

1. РАЗВОЈ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ И РАЗВОЈ НА СТАНДАРДИ, НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

Реализираните активности во Секторот во текот на 2016 година се темелат и произлегуваат од Стратешкото планирање на Бирото за развој на образованието 2015-2017 година, Годишната програма за работа на Бирото за развој на образованието за 2016 година, како и индивидуалните програми за работа на државните службеници со работни задачи во Секторот, како и од другите сектори на Бирото за развој на образованието.

Во текот на 2016 година продолжија активностите на Секторот за развој на воспитно-образовниот систем и развој на стандарди, наставни планови и програми во однос на реализацијата на задачите коишто произлегуваа од потпишаниот Договор за обезбедување на образовни услуги склучен помеѓу Бирото за развој на образованието и Меѓународниот центар за наставни програми за основно образование – Cambridge International Examination.

Така, согласно Договорот (склучен врз основа на заклучоците на Владата на Република Македонија) се преземаа и адаптираа наставните програми по *математика, биологија, хемија и физика* за учениците од седмо до деветто одделение во основното училиште, се реализираа обуки за советници и наставници – ментори, обуки за сите наставници кои изведуваат настава по наведените наставни предмети, како и активности за следење на примената на наставните програми во училиштата во Република Македонија.

Сите активности се реализираа во соработка со експерти од Меѓународниот центар за наставни програми за основно образование – Cambridge International Examination, преку посета на експертите, како и преку редовно одржување телеконференции на коишто се договараше динамиката на активностите и се разменуваа мислења за одделни прашања поврзани со документите.

Во ноември 2016 година потпишан е и нов договор со Меѓународниот центар за наставни програми од Кембриџ за продолжување на соработката и преземање и адаптирање на наставните програми по математика, биологија, хемија и физика за средно образование и започнати се подготвителните активности.

1.1. Програмски документи

Во текот на 2016 година беа изработени следните програмски документи:

1.1.1. Наставни програми

• Основно образование

- Преземени и адаптирани наставни програми по *математика, биологија, хемија и физика* од VII до IX одделение за основното образование од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

- Превод на конечни адаптирани наставни програми од англиски јазик, по предметите биологија (7-9 одд.), математика (7-9 одд.), физика (8-9 одд.) и хемија (8-9 одд.)
- Превод на листа на ресурси за обука на наставници по предметите хемија, биологија и физика.
- Превод на First draft of Macedonia DoS 2016-17.
- Изработка на наставна програма по *работа со компјутер и основи на програмирањето* за IV одделение и за V одделение на основното образование.

• Средно образование

- Наставна програма по *англиски јазик* - прв странски јазик за III година на средното образование (гимназиско образование, уметничко образование и четиригодишно стручно образование).
- Наставни програми по *германски јазик, француски јазик и руски јазик* - втор странски јазик за III година на средното образование (гимназиско образование, уметничко образование и четиригодишно стручно образование).
- Наставни програми според Наставниот план за IV година на спортската академија (за фудбал, кошарка, ракомет и тенис).
- Наставни програми за средното уметничко образование (III година, наставни програми за - Изборно подрачје - Сликарски дизајнер, Изборно подрачје - Вајарски дизајнер, Изборно подрачје - Дизајнер за ентериер, мебел и индустриски производи, Изборно подрачје - Дизајнер за текстил и облека, Изборно подрачје - Графички дизајнер, Изборно подрачје - Мултимедиски дизајнер, Изборно подрачје - Дизајнер за керамика).

1.1.2. Други документи

- Предлог-измени и дополнувања на Наставниот план за деветгодишно основно образование.
- Предлог-измени и дополнувања на Наставниот план за основно музичко образование.
- Предлог-норматив за стручната подготовка на лицата кои остваруваат воспитно-образовна работа во основните музички и балетски училишта.
- Предлог-норматив за стручните соработници во основните училишта.

- Предлог-норматив за стручните соработници во средните училишта.
- Предлог-норматив за простор, опрема и наставни средства за VII, VIII и IX одделение на деветгодишното основно училиште.
- Предлог- правилник за формата, содржината и начинот на водење на професионалното досие на наставникот во основното и средното училиште.
- Предлог-правилник за основните професионални компетенции на наставниците во основните и средните училишта по подрачја.
- Предлог- правилник за формата и содржината на личниот план за професионален развој на наставниците во основните и средните училишта.
- Предлог-правилник за професионални стандарди за звањата наставник-ментор и наставник-советник и начинот на стекнување.
- Изготвување на предлог наставен план за основните училишта во коишто се реализира меѓународна програма за основно образование (ИБ програма) согласно измените во Законот за основното образование во насока на регулирање на работата на училиштата коишто работат по оваа програма, односно за Програмата за одделенска настава (ПОН) и за Програмата за предметна настава (ППН).

1.1.3. Обука на наставниците за новите наставни програми

Согласно Договорот за обезбедување на образовни услуги склучен помеѓу Бирото за развој на образованието и Меѓународниот центар за наставни програми за основно образование (Cambridge International Examination), во делот на обука за имплементација на новите наставни програми беа предвидени и реализирани два вида на обука: обука за обучувачи и обука на наставници.

- **Обука на обучувачи**

Заради воведувањето на новите наставни програми по *математика, биологија, хемија* и *физика* од VII до IX одделение во основното образование, преземени и адаптирани од Cambridge International Examinations, Бирото за развој на образованието реализираше обуки за истите. За таа цел, по пат на конкурс беа избрани наставници-обучувачи за математика, биологија, хемија и физика од седмо до деветто одделение.

Советниците од Бирото за развој на образованието зедоа активно учество во следниве активности:

-Превод на Teacher Training Report; Macedonia Agreement 2016 (SP id -180) v1.0 R161028 и на МК_DoS_2016-17_DRAFT_v2.0_R160928.

-Превод на: DRAFT Workshop agenda v1, DRAFT Maths proposed curriculum model_091116, DRAFT Science proposed curriculum model_091116, DRAFT Slides for Curriculum Workshop_091116, IGCSE Maths 2019 syllabus 0580_y19_sy, IGCSE Additional Maths 2017_2019 0606_y17_sy, IGCSE Chem 2019 syllabus, AS AL Mathematics 2019 syllabus 9709_y19_sy, AS AL Chem 9701 329530-2019-2021-syllabus.

-Превод на: S11-01-C6_Maths_curriculum_presentation_programme, S11-01-C6_Science_curriculum_presentation_programme, како и на S11-00-C4 Evaluation report on workshops_v2.0_R161214-mk.

На обуката учествуваа 46 наставници-обучувачи од основните училишта и 16 советници од Бирото за развој на образованието. Обучувачи беа експерти од Cambridge International Examinations и обуката се одвиваше на англиски јазик со обезбеден консекутивен превод на македонски јазик.

- **Обука на наставници**

Советниците од Бирото, во парови, со наставниците-обучувачи во текот на јуни и август одржаа дводневни обуки со сите наставници по математика, биологија, хемија и физика кои од учебната 2016/2017 година започнаа со реализација на новите програми од седмо до деветто одделение. Беа обучени околу 2200 наставници. Обуките се одвиваа регионално, на македонски јазик и на албански јазик.

Обуките беа следени од страна на експерти од Cambridge International Examinations.

Цели на обуката на наставници

Целите на обуката на наставници беа наставниците да се стекнат со:

- знаење и вештини потребни за да се предаваат новите наставни програми за математика и биологија, од 7 до 9 одделение и физика и хемија, во 8 и 9 одделение

- педагогија и содржини соодветни на предметот и поврзани со новите наставни програми по сите предмети
- стратегии за научно истражување за биологија, хемија и физика.

Структура на обуката

Материјалите за обуката по математика беа развиени да ги опфатат следните клучни содржини:

- воочување и пополнување на празнините меѓу старите и новите наставни програми
- решавање проблеми како математичко размислување
- активно учење
- нови математички содржини: работа со податоци, геометрија, броеви и алгебра
- користење учебници заедно со активности од наставната програма (испуштени од конечната дводневна обука)
- микро-учење

Имаше еден општ модел за обуката по предметите од природни науки:

- воочување и пополнување на празнините меѓу старите и новите адаптирани наставни програми и научно истражување
- планирање и избирање на ресурси
- активно учење и научно истражување
- микро-учење

Табела 1: преглед на број на семинари од 2 фаза на обука

Предмет	Должина на обука	Број на семинари на албански јазик	Број на семинари на македонски јазик	Вкупен број на семинари
Математика	2 дена	10	26	36
Биологија	2 дена	5	13	18
Хемија	2 дена	5	9	14
Физика	2 дена	5	9	14
Вкупно		25	57	82

Табела 2: преглед на број на наставници кои присуствуваат на обуките

Предмет	Должина на обука	Број на присутни наставници на обуката на албански јазик	Број на присутни наставници на обуката на македонски јазик	Вкупен број на наставници
Математика	2 дена	301	696	997
Биологија	2 дена	162	359	521
Хемија	2 дена	110	222	332
Физика	2 дена	114	240	354
Вкупно		687	1517	2204

Дел од обуките за наставници коишто беа следени од експертите на Кембриџ, се дадени во следната табела:

Табела 3: Мастер-обучувач набљудувани од консултантите на Кембриџ

Предмет	Датуми	Мастер-обучувачи	Локација
Математика	20–21 јуни	Трајче Ѓорѓиевски / Александра Пешевска-Митановска	Скопје
	22–23 јуни	Лилјана Поленаковиќ / Даниела Нацев / Билјана Илиева	Скопје
	15–16 август	Муса Зука / Кемалејдин Емини / Аднан Мустафа	Скопје
	17–18 август	Сатки Исмаили / Салихи Зулкуфли	Тетово
	17–18 август	Муса Зука / Кемалејдин Емини / Аднан Мустафа	Скопје
Биологија	15–16 август	Зарије Зибири / Сефајет Рамадани	Скопје
	17–18 август	Наталија Ацеска / Билјана Илиева	*Куманово
Хемија	20–21 јуни	Иванка Мијик / Бинета Тодорова	Скопје
	15–16 август	Абдираман Мемети / Неџмие Асани	*Гостивар
Физика	22–23 јуни	Мирјана Давкова / Валентина Поповска	Скопје
	15–16 август	Башким Мислими / Ариф Реџеџи	*Тетово

*Некои сесии од обуките исто така беа помогнати од член на персоналот на Кембриџ

Детелен извешатј за обуките и препораките од експертите на Кембриџ се доставени до Бирото за развој на образованието.

1.1.4. Мониторинг на обуките и на реализацијата на наставата

Во текот на годината, согласно Договорот за соработка со Cambridge International Examinations, беа реализирани активности за мониторинг и евалвација на процесот на имплементација на наставните програми по *природни науки* и по *математика* од четврто до шесто одделение. Во текот на овие активности беа следени часови според утврдена методологија (мерни инструменти и процедури/протокол) од страна на Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ и беа изготвувани извештаи според дадените насоки. Советниците посетуваа часови заедно со експертите од Кембриџ.

Активностите од 2016 година на програмата за мониторинг се следните:

- Превод на документи за координативен состанок со Кембриџ на 23 март 2016.
- Превод на документи за мониторинг на настава од 7-9 одделение по математика и природни науки и анкета за мониторингот.
- Превод на прашалник по фаза 1 од обука на наставници и прашалник по фаза 2 од обука на наставници.
- Координативна работилница пред посетите во училиштата (за воедначување на пристапите за евалуација и забележување на доказите од обесервациите меѓу Бирото и Кембриџ)
- Он-лајн истражувања за директорите, наставниците и вклучените ученици од 7мо-9то одделение во 2016 година.
- Работилница за модерација за да се опфатат споделените заклучоци базирани на собраните информации.
- Работилниците беа водени од консултанти на Кембриџ (д-р Алисон Бортвик, д-р Алан Крос, г-ѓа Сузан Кели и д-р Даниел Мориш).

Активности во делот на мониторинг

Основни истражувања (од 13ти април)

Беа спроведени шест он-лајн прашалници на платформата Cambridge Survey Monkey за да се добијат основни податоци од 7-мо до 9-то одделение.

Координативен состанок (23ти март)

Советниците од Бирото присуствуваа на следниве сесии во текот на состанокот:

- Запознавање со активностите за мониторинг во 2016 година (ревидирање на исходите од 2015 година и нивните импликации, постување на целите и намените за мониторингот во 2016 година).
- Користење на алатките за мониторинг во 2016 година (прашања за наставниците и учениците, разбирање на одговорите и користење на материјалот за да се направат евалуативни изјави).
- Идентификација на способностите во лекциите по математика и наука (идентификација и евалуација на клучните особини на развојот на способностите, спеделување на разбирањето на особините на лекциите по математика и наука).
- Изучувања на случаи: нивната намена и вредност (селекција и пишување на добрите изучувања на случаи).
- Финализирање на целите и организација за следните четири дена.

Посета на училишта (24-25ти и 28-29ти Март)

Училиштата коишто беа посетени од страна на консултантите од Кембриџ во 2016 година се училишта коишто беа мониторирани во 2014/15 година, како и училишта кои не беа вклучени во мониторингот во изминатиот период. Деталите од посетените училишта и активностите кои се одвиваа се дадени во следната табела:

Училиште	Активности (со бројки каде тоа е достапно)
ОУ Кирил Пејчиновиќ Скопје	Состанок со директорот, 2ро одделение, математика (27 ученика), 4то одд, наука (24 ученика), 8мо одделение, биологија, интервју со учениците од 8мо одделение(6), собрани 27 цртежи од учениците.

Училиште	Активности (со бројки каде тоа е достапно)
ОУ Лазо Ангеловски Скопје	Состанок со директорот, 3то одделение, математика (24 ученика), 3то одделение, наука, 7мо одделение, Биологија(21 ученик), интервјуа со ученици од 3то одделение (6) интервју со ученици од 7мо одделение (9), фокус група (27 наставници)
ОУ Драга Стојановска Скопје	Состанок со директорот, 9то одделение, математика, 5то одделение математика (4 ученика), 2ро одделение наука (5 ученика), интервју со ученици од 9то одделение (6), собрани 4 цртежи од учениците
ОУ Дане Крапчев Скопје	Состанок со директорот, 3то одделение, математика, 7мо одделение, математика (22 ученика), одделение(?) наука (19 уленика), интервју со ученици од 3то одделение (6), фокус група (17 наставници)
ОУ 7ми Март,Челопек (Тетово)	Состанок со директорот (главниот наставник исто така, беше присутен), 1во одделение математика (6 ученика), 6то одделение наука (14 ученика), 9то одделение , хемија, интервју со ученици од 6то одделение, состанок со психолог, собрани 6 цртежи, фокус група (14 наставници).
ОУ Братство Мигени (Тетово)	Состанок со Психологот, состанок со Директорот, 2ро одделение, час по математика (20 ученика), 5то одделение, час по биологија, 8мо одделение, час по физика (27 ученика) интервју ос ученици од 9то одделение.
ОУ Братство Скопје	Состанок со директорот, 4то одд, час по математика (24 ученика), 6то одделение, час по математика (18 ученика), 1во одделение, час по наука (16 ученика), интервју со ученици од 7мо и 9то одделение
ОУ Страшо Пинџур Скопје	Состанок со Психолог, состанок со директорот, 1во одделение, час по математика, 2ро одделение , час по математика (21 ученик), 3то одделение, час по наука (19 ученика), интервју со ученици од 3то одделение, 8мо одделение, час по математика, фокус група (5 наставници).

Состанок за модерација (09-11Мај)

Како и во 2015 година, работилницата за модерација беше базирана на цела група активности за да се споделат искуствата и пронаоѓањата од активностите за мониторинг и индивидуалните и интервјуата во парови со консултантите од Кембриџ за да се споделат подетални информации.

Трите дена за модерација беа поделени на 4 дела:

- Дел 1: состанок за модерација

- Дел 2: Интервјуа (индивидуални)
- Дел 3: Интервјуа (група)
- Дел 4: состанок за валидација

Согласно подготвениот детален извештај за активностите за мониторинг од страна на консултантите на Кембриџ, тие сметаат дека процесот за мониторинг од 2016 година се спроведе добро. Координацијата на советниците од Бирото пред да отидат во училиштата беше добро испланирана и примена. Активностите за модерација се одржани при крајот на процесот и дозволија советниците да ги споделат и проценат нивните резултати. Исто така, активностите им дозволија на консултантите од Кембриџ да добијат пошироко разбирање за советниците и за нивното напредување во врска со имплементацијата на новите наставни програми.

2. ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ КАДАР И СОВЕТОДАВНА СТРУЧНА РАБОТА

Во текот на 2016 година Бирото за развој на образованието, во рамките на законските надлежности посвети соодветно внимание на професионалниот развој, односно на обука на воспитно-образовниот кадар во училиштата и тоа преку обуки реализирани од советниците на Бирото за новите наставни програми или измените во нив, како и преку акредитирање на понудувачи на обука за реализирање на програми од национален интерес.

2.1. Обуки реализирани по спроведена акредитација на понудувачи на обука и услуги

Одделението за професионален развој на воспитно-образовниот кадар во оваа календарска година ги реализираше следните активности:

-Изготвен е Правилник за избор и акредитирање на програми за обука и избор и акредитирање на понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот и раководниот кадар во основните и средните училишта.

-Изготвен е Долгорочен план за потребите за обука на воспитно-образовниот кадар (2016-2020 година).

- Изготвен е Годишен план на активности за обука на воспитно-образовниот кадар за 2016 година, Годишна програма за професионално усовршување и напредување на наставниците и стручните соработници во средните училишта во Република Македонија и Годишна програма за професионално усовршување и напредување на наставниците и стручните соработници во основните училишта во Република Македонија.

2.2. Обуки реализирани по спроведена постапка за јавна набавка на образовни услуги

-Во март 2016 година, по претходна постапка за јавна набавка на понудувач на образовни услуги (странски провајдер) за изготвување на програма за обука и материјали за обука на главни обучувачи (мастер тренери) на тема: „Користење на интерактивни – современи методи и техники во наставата во средното образование“,се спроведе обука за советниците од Бирото за развој на образованието од страна на избраниот странски провајдер од Велика Британија, „Универзитетскиот Колеџ Лондон“ (UCL).

-Во периодот мај-септември 2016 година се реализира дисеминација на горенаведената обука со сите наставници од средните училишта во Република Македонија. Обуките ги реализираа 80 мастер тренери (советници од Бирото за развој на образованието). Со обуките беа опфатени 7.150 наставници од средните училишта во Република Македонија

-Согласно договорот со Универзитетскиот колеџ, Лондон, Велика Британија, во јуни 2016 година се изврши мониторинг на дисеминацијата на обуките од страна на 4 (четири) експерти за образование од Универзитетскиот колеџ, Лондон при што се посетени 8 (осум) обуки на кои присуствуваа 140 наставници од кои 4 обуки со наставници кои реализираат настава македонски наставен јазик и 4 обуки со наставници кои реализираат настава на албански наставен јазик. Мониторингот се реализира во следните училишта: СУГС „8 Септември“, Скопје, СУГС „Зеф Љуш Марку“, Скопје, СМУГС „Панче Караѓозов“, Скопје и СЕПУГС „Арсени Јовков“, Скопје.

-По извршениот мониторинг беше доставен извештај од страна на експертите за образование од Универзитетскиот колеџ, Лондон за квалитетот на реализацијата на обуките од страна на советниците од Бирото за развој на образованието.

-Изготвен е сумарен извештај по реализираната обука.

2.3. Обуки реализирани по спроведена акредитација на понудувачи на обука и услуги

-Врз основа на Годишната програма за професионално усовршување и напредување на наставниците и стручните соработници во основните училишта во Република Македонија, донесена од министерот за образование и наука, планирана е обука за професионално усовршување на наставниците од основните училишта во Република Македонија кои ќе го реализираат наставниот предмет работа со компјутер и основи на програмирање за четврто одделение на основното образование.

-По спроведената постапка за акредитација за обезбедување на услуги во врска со спроведување на програма за обука како најповолен понудувач беше избран Здружението на граѓани за унапредување на образованието, културата и меѓуетничката толерација „Витраж“ – Скопје, кој настапува со професионална поддршка на здружението на информатичарите на Македонија – Скопје.. Обуката беше реализирана на тема : „Поим за алгоритми и програми, совладување на алгоритамско размислување преку игра и креирање едноставни програми (IV одделение)“ во периодот октомври-ноември 2016 година.

-Со обуката беа опфатени сите одделенски наставници од основните училишта во Република Македонија кои реализираат настава по горенаведениот наставен предмет, односно вкупно 1243 наставници.

-Согласно процедурите за следење на обуките беше изготвен предлог на тимови за следење и вреднување на обуките на акредитираниот понудувач на обука и услуги и истите ги следеа обуките.

-Изготвени се извештаи од следењето и вреднувањето на реализацијата на обуките на акредитираниот понудувач на обука и услуги (од тимовите за следење и вреднување на реализацијата на обуките).

-Изготвен е сумарен извештај по реализираната обука.

-Врз основа на барањето на министерот за образование бр. 08-14314 од 13.10.20016 година и Процедурата за спроведување на обуки во основните и средните училишта, Бирото за развој на образованието распиша Јавен оглас за за избор и акредитација на програми за обука и понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот кадар (наставници) во основните училишта во Република Македонија на тема: „Современи методи и пристапи во реализацијата на наставата по физичко и здравствено образование за учениците од четврто и петто одделение на основното образование “.

-Како најповолен понудувач беше избран Здружението Национален Центар за развој на иновации и претприемничко учење, кој настапува со професионална поддршка на Институтот за научно истражувачка работа во спортот, Факултет за физичко образование, спорт и здравје Универзитет „СВ. Кирил и Методиј , Скопје (Договор за соработка бр.0307-1426/1 склучен на 28.10.2016 година), кој воедно и ја реализираше обуката со наставниците кои реализираат настава за горенаведениот наставен предмет во четврто и петто одделение на основното образование.

-Со обуката беа опфатени вкупно 2340 наставници од основните училишта во Република Македонија.

-Согласно процедурите за следење на обуките беше изготвен предлог на тимови за следење и вреднување на обуките на акредитираниот понудувач на обука и услуги и истите ги следеа обуките.

-Изготвени се извештаи од следењето и вреднувањето на реализацијата на обуките на акредитираниот понудувач на обука и услуги (од тимовите за следење и вреднување на реализацијата на обуките).

-Изготвен е сумарен извештај по реализираната обука.

2.4. Следење, консултации и инструктивно – советодавна работа со воспитно - образовниот кадар

Бирото за развој на образованието во периодот март-април 2016 година дел од своите активности ги насочи кон реализација на стручните увиди и советодавните стручни посети во државните основни и средни училишта во Република Македонија, во училиштата

за ученици со посебни образовни потреби и ученичките домови. Целта на посетите е вршење стручен увид во планирањето на наставата и непосредната реализација на наставата, со посебен акцент на оценувањето на учениците и обезбедување стимулативна средина за учење како и други аспекти кои се однесуваат на воспитно-образовниот процес.

Во рамките на горенаведената активност, во март и април 2015 година, советниците од Бирото реализираа стручен увид и советодавни стручни посети на вкупно **96** училишта во Република Македонија од кои **69** основни училишта и **27** средни училишта.

Вкупно се реализирани **645** посети (518 увиди каде наставата се изведува на македонски јазик и 127 увиди каде наставата се изведува на албански наставен јазик)

Во рамките на овие активности се реализирани посети на **15** детски градинки.

Увидите се реализираа согласно „Упатството за вршење стручен увид и советодавна стручна работа и давање инструктивно-менторска помош на воспитно-образовните установи“.

Исто така, реализирани се:

- советодавни стручни посети на училиштата, консултации и соработка со наставниците од одделенска настава, посебно со наставниците - почетници за реализација на наставните програми;
- консултативни-советодавни и инструктивни средби со наставниот кадар и стручните служби во училиштата, по барање на училиштата и според индивидуалната процена на советниците со цел давање стручна помош во реализацијата на воспитно-образовната работа во училиштата (преку целата година). На овие средби, главно, дадени се насоки во однос на планирањето на наставата, организацијата на наставниот час, насоки за реализација на содржините во наставните програми, за воспитната улога на наставникот во воспитно-образовниот процес, за вреднувањето на напредокот на учениците и друг вид стручна помош која се однесува на непосредната реализација на наставата;
- стручни средби со наставници по наставните предмети историја, мир толеранција и заштита, урбана култура, техничко образование, со претставници од Народна техника, со директорите на училиштата и ученичките домови и сл.;
- Советодавна работа, консултации со наставници кои ги следеа обуките од програмата:

„Јазична писменост во почетните одделенија“ и „Математика со размислување“;

- активности за континуирана стручна и советодавна поддршка на ученичките домови;
- советодавни стручни посети за работата на наставници и на стручниот соработник-психолог и педагог во основните и средни училишта;
- континуирана стручна поддршка за реализација на подрачјата за проектни активности во гимназиите и слободните часови на стручните училишта за Мир, толеранција и заштита и Урбана култура и други области за наставниците по соодветните предмети и подрачја.

3. ИСТРАЖУВАЊЕ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО

Врз основа на програмата за работа на Бирото за развој на образованието и годишната програма на Секторот за истражување во образованието за 2016 година советниците од секторот за истражување, развој и системски прашања активно учествуваа во реализацијата на активностите на Секторот, а исто така, свој придонес дадоа и во реализација на приоритетните задачи од другите сектори. Во овој период е спроведени се повеќе истражувања, одговарано по различни информации за Владата на Република Македонија, направена е разработка на концепциски решенија, а извршени се и вонпрограмски задачи поврзани со образованието во Република Македонија.

Активностите на секторот за истражување се подредено во следните категории: 1. Истражувања; 2. Изработка на информации за Владата на Република Македонија; 3. Активности од други сектори 4. Соработка и учество на проекти со други институции и организации и 5. Тековни активности.

3.1. ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ

Согласно годишната програма за работа на Бирото за развој на образованието и на Секторот за истражувања во образованието, во 2016 година беа планирани и спроведени истражувања во кои учествуваа советниците од Одделението за истражување, развој и системски прашања. Спроведени беа истражувањата за: 1. Состојбата во посебните средни училишта во спроведувањето на наставниот процес; 2. Воннаставните активности во основното образование во Република Македонија и 3. Физибилити студијата за онлајн обуки.

3.1.1. Истражување на состојбата во посебните средни училишта во спроведувањето на наставниот процес

Целта на истражувањето е разгледување и проценување на состојбите во посебните средни училишта во планирањето и спроведувањето на наставниот процес, од аспект на примената на наставни форми и методи, избор на задачи, активности и ресурси, интеракција на наставникот и учениците, пристапот на наставникот кон наставата и учениците, како и самото следење на наставниот процес, усогласеноста со наставните програми која се однесува на нивна урамнотеженост, сукцесивност, сеопфатност, содржинска организираност и растовареност односно, нивната компатибилност со психофизичките способности, можностите и афинитетите на учениците со посебни потреби. Всушност, врз основа на спроведеното истражување се обезбеди целосна и објективна слика за реализирањето на наставниот процес согласно примената на постоечките (актуелни) наставни програми во посебните средни училишта во Република Македонија.

Моменталната состојба во посебните средни училишта беше согледана преку непосреден увид во начинот на планирањето на наставата (врз основа на националната наставна програма), реализацијата на наставниот час од аспект на цели, содржини, планирани активности, користењето на активните методи, техники и стратегии на учење и поучување, користење на наставни средства и помагала, методи и инструменти на оценувањето, комуникацијата, обезбедувањето на стимулативната средина за учење и однесувањето на учениците.

Во ова истражување беше користена дескриптивна квалитативна метода. Во фазата на собирање на податоци се користеше техниката на анкетање, а како инструмент, прашалник за самоевалвација на наставниците за планирањето на наставата.

Беа реализирани активности (интервјуа и прашалници) со фокус групи на наставници, стручни соработници, директори, за да се дознаат погледите, мислењата и ставовите за состојбите во посебните средни училишта во спроведувањето на наставниот процес. Со истражувањето беа опфатени вкупно 76 наставници од четири посебни средни училишта во Република Македонија.

Во Извештајот на крајот се дадени заклучоци и препораки врз основа на доказите кои произлегоа од евалвација на добиените резултати.

3.1.2. Истражување на воннаставните активности во основното образование во Република Македонија

Второто истражување беше посветено на воннаставните активности во основното образование во Република Македонија и имаше за цел да даде приказ на воннаставните активности во основното образование во Република Македонија. Во рамките на ова истражување беа опфатени следните активности: истражување на законската определба и поставеност на воннаставните активности во основното образование, разгледување на воннаставните активности во рамките на концепциската определба во деветгодишното основно образование, дефинирање на клучните поими и разгледување на различни содржински и организациски модели на воннаставните активности. Истражувањето, исто така, во еден дел беше посветено на прибирање на податоци за искуството во други развиени држави од Европа, при што ги опфати планирањето и организацијата на воннаставните активности. Исто така, беше спроведено теренско истражување за воннаставните активности, по што се изготви целосен документ со заклучоци и препораки за понатамошните активности.

3.1.3. Физибилити Студија за онлајн курсеви

Согласно измените и надополнувањата на Годишната програма за работа на Бирото за развој на образованието во делот на активности на Секторот за истражување во образованието во соработка со Трипле С агенцијата во текот на последниот квартал на 2016 година се спроведе истражување односно, физибилити студија за создавање на потребните предуслови за непречено функционирање на новоформираното одделение во рамките на секторот за Издавачка дејност и тоа: Одделение за развивање на дигитални содржини и он-лајн курсеви. Дефинираната активност „Физибилити студија за он-лајн курсеви“ се заснова на: Законот за наставници во основните и средните училишта (службен весник на Република Македонија бр. 10/15; 145/15 и 30/16) и Задолженија од Владата на Република Македонија.

Студијата е спроведена согласно научно воспоставените прописи за спроведување на физибилити студија. Во студијата се објективно претставени условите и можностите за воведување на овој вид обуки и предизвиците со кои Бирото за развој на образованието би се соочило при воведување на овој современи вид на обука на воспитно-образовниот кадар. Битен услов за воведување и спроведување на онлајн обуките за професионален усовршување на воспитно-образовниот кадар се констатирани позитивни ставови на наставниците за прифаќање на овој вид обуки, што произлегува од обработените податоци од спроведеното анкетирање на репрезентативен примерок на наставниците од основните и средните училишта.

Можноста за тестирање на корисниците на онлајн обуките за проценка на усвоеноста на содржините од обуката е значајна придобивката за корисниците што ќе се одрази на квалитетот на наставата. Во студијата се, исто така, детално разработени финансиските аспекти за Бирото за развој на образование, како и понудената техничка спецификација за воведување и спроведување на онлајн обуки.

Заклучните согледувања и препораките дадени на крајот на физибилити студијата се добра основа за започнување на процесот на создавање на потребните предуслови за воведување и спроведување на онлајн обуки/курсеви.

3.1.4. Проект „Оценување за учење: Поставување и употреба на критериуми за успех по математика и природни науки во основно образование“ (во соработка со Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ и Афлатун).

Подготовка на апликацијата за Проектот „Оценување за учење: Поставување и употреба на критериуми за успех по математика и природни науки во основно образование“ (во соработка со Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ и Афлатун). По одобрување на Проектот, изготвен е акциски план со динамика, носители и финансиски импликации. Во тек се активностите за воспоставување на потребните основни предуслови за реализацијата на активностите од акцискиот план и тоа: пријавувањена проектот во УЈП и СЕП. Изготвување на договори за соработка со партнер организациите Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ и Афлатун, спроведување на електронско истражување со користење на апликацијата SurveyManku за проценка на актуелната

состојба во училиштата по однос на дефинирање на критериумите за успех по наставните предмети математика и природни науки.

3.2. Изготвување стручни мислења по доставени барања од Министерството за образование и наука за одобрување на реализација на проекти од страна на невладини организации и асоцијации, здруженија или лица и изготвување стручни мислења по барање од Педагошката служба за учебници, стручна литература и детски списанија

Кординирање на активностите на работните групи во изготвување на стручни мислење за учебниците, работните тетратки и прирачникот за наставници/учениците од основното и средното образование.

3.2.1. Стручни мислење засновани на анализа за учебници што се користат во воспитно - образовниот процес

-Анализата на учебниците е направена според „Методологијата за вреднување на учебниците“. Врз основа на спроведената анализа подготвени се стручни мислења и тие се однесуваат на следните учебници:

-Мислење за усогласеноста на адаптираните учебници по математика од странство за седно, осмо и девето одделние со донесената адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

-Мислење за усогласеноста на адаптираните учебници по Биологија од странство за седно, осмо и девето одделние со донесената адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

-Мислење за усогласеноста на адаптираните учебници по хемија од странство за седно, осмо и девето одделние со донесената адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

-Мислење за усогласеноста на адаптираните учебници по Физика од странство за седно, осмо и девето одделние со донесената адаптирана и преведена наставна програма од

Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

- Стручни мислење засновани на анализа за учебниците што се користат во воспитно-образовниот процес (учебник за српски јазик за I одделение, учебник за српски јазик за II одделение и учебник за српски јазик за VII одделение),

3.2.2. Стручни мислења за стручна литература, односно детски списанија во основното и средното училиште.

Согласно Законот за учебници за основно и средно образование Бирото за развој на образование изготви стручни мислења за детски списанија и стручна литература по барање Министерството за образование и наука од комисијата формирана од министерот за образование и наука.

-Подготовка на Методологија за вреднување на детски списанија.

-Стручни мислења за употреба на стручна литература и детски списанија во основните училишта („Росица“, „Другарче“ и „Наш Свет“ во издание на „Просветно дело“, списание мини Либи, списание Улбери плус ДООЕЛ експорт-импорт) и стручни мислења за употреба на книга за слободни активности (книгата „Училница за глума“).

4. СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛВАЦИЈА НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

Основна активност на Секторот за следење и евалвација на постигањата на учениците и наставниците во 2016 година, согласно одредбите од Законот за основно и Законот за средно образование, беше изготвување на предлог-прашања за основното и за средното образование и давање поддршка на екстерното проверување на постигањата на учениците за учебната 2015/2016 година и за учебната 2016/2017 година. Беа реализирани многубројни активности за успешна реализација на проектот на Владата на Република Македонија кој има за цел подобрување на квалитетот на основното и средното образование.

4.1. Ревидирање на процедурите за изработка на предлог-прашањата согласно ISO 9001 стандардите

- Ревидирани се процедурите за изработка на предлог-прашањата со кои беа регулирани чекорите на процесот на изработка на предлог-прашањата и примопредавањето на прашањата од предметните советници до раководителите на одделенијата, потоа до раководителот на секторот, до директорот на Бирото за развој на образованието и, на крајот, до директорот на Државниот испитен центар, согласно ISO 9001 стандардите.

4.2. Изготвување предлог-прашања за учебната 2015/2016 година

- Од страна на предметните советници и надворешните соработници, избрани по објавен конкурс, за учебната 2015/2016 година беа изготвени прашања за предметите од четврто до деветто одделение на основното образование и за прва, втора и трета година на гимназиското образование, на уметничкото образование и спортската гимназија и за сите општообразовни предмети на четиригодишното и на тригодишното средно стручно образование на македонски јазик и за предметите по мајчините јазици на другите етнички заедници.

- Прашањата беа разгледани од страна на предметните комисии и одобрени од стручен и од технички аспект. По одобрувањето беше извршена лектура на сите прашања. Лекторираните прашања беа преведени на албански, турски и српски јазик од страна на предметните советници од албанска и турска националност и од надворешни соработници за српски и за турски јазик. До крајот на мај беа изработени околу 26210 прашања на македонски јазик и истите се преведени на албански, турски и српски јазик за учебната 2015/2016 година, со вкупен број од 39 520.

4.3. Поддршка на електронското екстерно тестирање за учебната 2015/2016 година

- Реализирано е учество во планирањето на организацијата на електронското екстерно тестирање.

- Извршено е ажурирање на ЕМИС системот со наставните планови, наставните програми и теми, потребни за апликацијата за ЕЕТ.

- Внесени се прашања во апликацијата за електронско тестирање од страна на советниците.
- Пружена е поддршка на Државниот испитен центар при распределувањето на прашањата според наставните планови.
- Организиран и реализиран е процесот за разрешување на забелешките по прашањата од јавната база на прашања и постапување од страна на советниците – креатори на предлог- прашањата, во однос на забелешките.
- Организиран е процес за внесување стратегии за тестирање во системот за електронско екстерно тестирање.
- Доставени се списоците со набљудувачи за реализација на екстерното тестирање, вработени во Бирото за развој на образованието во деновите определени за тестирање.
- Активно учество на екстерното електронско тестирање на крајот на учебната 2014/2015 година на вработените од БРО во мониторинг процесот и пружање поддршка за успешна реализација на екстерните тестирања.

4.4. Изготвување предлог-прашања за учебната 2016/2017 година

- Кон крајот на јуни започна изготвувањето нови прашања за учебната 2016/2017 година за новите наставни програми кои се реализираат од оваа учебна година и нови прашања со кои ќе се изврши ревидирање на базата со прашања. До крајот на септември 2016 година од страна на предметните советници и од надворешните соработници, избрани на јавен конкурс, се изготвуваа нови дополнителни прашања за наставните програми од основното, гимназиското, четиригодишното и тригодишното средно стручно образование и уметничкото образование. Имено, изготвени се околу 20 080 прашања и со овие прашања ќе се изврши ревидирање на прашања во апликацијата за ЕЕТ.
- Прашањата за завршните години на средното образование беа разгледани од страна на предметните комисии и одобрени од стручен и технички аспект. Извршена е лектура на околу 4 000 прашања. На албански јазик се преведени околу 1 500 прашања и на турски јазик се преведени околу 1 000 прашања. Вкупно се изготвени околу 6 500 прашања.

4.5. Поддршка на електронското екстерно тестирање за учебната 2016/2017 година

- Реализирано е активно учество во организацијата на електронското тестирање за завршните години на средното образование.
- Извршено е ажурирање на ЕМИС системот со наставни планови, наставни програми и теми, потребни за апликацијата за ЕЕТ.
- Во декември за завршните години на учебната 2016/2017 година се внесени и коригирани 2 930 прашања во апликацијата за електронско тестирање. Базата на прашања е ревидирана за сите наставни предмети од завршните години во учебната 2016/2017 година.
- Реализирана е проверка на квалитетот на преводот на околу 6 000 прашања по одделни наставни предмети во системот за ЕЕТ. Имено, направена е проверка на квалитетот на преводот на сите прашања на албански јазик, при што во 30 прашања е направена лекторска корекција и корекција од содржински аспект.
- Дадена е поддршка на Државниот испитен центар при распределувањето на прашањата според наставните планови за завршните години во учебната 2016/2017.

5. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Наведените реализирани работни задачи од страна на вработените од Секторот за издавачка дејност произлегуваат од Годишната програма за работа на Бирото за развој на образованието во 2016 година, тековните обврски во посочениот временски период, како и задачите што не беа испланирани со Годишната програма на Секторот.

5.1. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ И ПЕДАГОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

5.1.1. Педагошка документација и евиденција

- Склучен е „Договор за печатење педагошка документација и евиденција и друга стручна литература (периодични изданија) за 2016 година“ помеѓу Бирото за развој на образованието и АД Печатница „КИРО ДАНДАРО“ Заштитно друштво (со наш број 03-29/16 од 23.02.2016 година).
- Прибирање и обработка на добиените податоци од сите основни и средни училишта за ревидирање на базата со податоци за учебната 2015/2016 година.

-Ревидирање на базата со податоци од сите основни и средни училишта за учебната 2015/2016 година.

-Навремена проверка и корекција на изработениот план за дистрибуција на педагошката евиденција и документација во основните и средните училишта за учебната 2015/2016 година.

-Изготвен е преглед на дистрибуирани ученички книшки за учебната 2015/2016 година согласно доставените податоци на запишани ученици во учебната 2015/2016 година.

-Изготвување план за дистрибуција на свидетелства за сите основни училишта за учебната 2015/2016 година.

-Изготвување план за дистрибуција на свидетелства, дипломи, уверенија и главни книги за сите средни училишта за учебната 2015/2016 година.

-Навремено и соодветно одговарање на доспеаните барања од основните училишта за педагошка евиденција и документација, согласно Правилникот за формата и содржината на педагошката документација и евиденција во основното училиште, како и начинот на нивното водење.

-Навремено и соодветно одговарање на доспеаните барања од средните училишта за педагошка евиденција и документација, согласно Правилникот за начинот на водењето, формата и содржината на педагошката евиденција и документација во средните училишта.

-Дистрибуција на испечатената педагошка евиденција и документација за основните училишта во општина Скопје и навремено следење на дистрибуцијата на испечатената педагошка евиденција и документација во сите други основни училишта во Република Македонија за учебната 2015/2016 година.

-Дистрибуција на испечатената педагошка евиденција и документација за средните училишта општина Скопје и навремено следење на дистрибуцијата на испечатената педагошка евиденција и документација во сите други средни училишта во Република Македонија за учебната 2015/2016 година.

-Извршена е контрола на квалитетот и квантитетот на педагошката евиденција и документација за основните и за средните училишта и навремено е изготвен соодветниот записник.

-Контрола на доспеаните финансиски обврски за плаќање со издавачкиот план за 2015 година и проверка на превземените финансиски обврски од Секторот за издавачка дејност за 2015 година.

-Изготвување листи за проверка за превземена финансиска обврска за стоки и услуги со број 02-19/1 од 08.01.2016 година од договорот за печатење педагошка документација и евиденција и друга стручна литература (периодични изданија) за 2015 година со број 03-383/23 од 15.05.2015 година и барање за плаќање.

-Изготвување извештаи за пријавување на обврски и побарувања.

-Прибирање и обработка на податоците од сите основни училишта за 2016/2017 година.

-Ревидирање на базата со податоци од сите основни и средни училишта за учебната 2016/2017 година.

-Изготвување план за дистрибуција на свидетелства за сите основни и средни училишта за учебната 2016/2017 година.

-Дистрибуција на испечатената педагошка евиденција и документација за основните училишта во општина Скопје и навремено следење на дистрибуцијата на испечатената педагошка евиденција и документација за сите други основни училишта во Република Македонија за учебната 2016/2017 година.

-Дистрибуција на испечатената педагошка евиденција и документација за средните училишта општина Скопје и навремено следење на дистрибуцијата на испечатената педагошка евиденција и документација за сите други средни училишта во Република Македонија за учебната 2016/2017 година.

-Контрола на доспеаните финансиски обврски за плаќање со издавачкиот план за 2016 година и проверка на превземените финансиски обврски на Секторот за издавачка дејност за 2016 година.

-Реализирање на активностите во врска со изготвување на план за дистрибуција на обрасците П1 и П2 во средните училишта и нивна дистрибуција.

-Координирање на преписката со основните и средните училишта во врска со потребите од педагошка документација и евиденција.

-Изработка на табеларен преглед во кој се гледаат споредбено бројките на нарачаната педагошка документација од училиштата со дополнителните барања за педагошката евиденција и документација.

-Координирање и учество во работата на работната група за изготвување предлог формата и содржината на педагошката документација и евиденција која се води во основните училишта во кои се реализира ИБ Програма.

-Изготвување на нови обрасци за педагошка документација и евиденција, согласно измените на Законот за основно образование и Законот за средно образование (свидетелство и додаток на свидетелство).

-Изработка на предлог-Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на водењето, форумата и содржината на педагошката евиденција и документација во средните училишта.

-Изработка на предлог-Правилник за формата и содржината на педагошката документација и евиденција во основното училиште, како и начинот на нивното водење.

-Дистрибуција и следење на дистрибуцијата на комплетите за шах за основните училишта во Република Македонија.

-Реализирани активности на Комисијата за попис и отпишување на библиотечниот материјал на Бирото за развој на образованието и изработка на записник од извршениот попис на библиотечниот фонд (книги).

-Изготвување електронска база на движни ствари-книги во библиотеката на Бирото за развој на образованието-Скопје.

-Координирање на активностите за примопредавање на 127 книги од проектот „Превод на 1000 стручни, научни книги и учебници од кои се учи на врвните, најдобрите и најреномираните универзитети во САД и Англија, а од областа на правото во Франција и Германија.

-Навремен и точен електронски внес на класифицирани и каталогизирани примероци на библиотечниот материјал (книги) во библиотеката на Бирото за развој на образованието, според добиените записници и договори до 2016 година.

-Активности во врска со поврзување со системот на библиотечни и научни информации и со соодветните стручни служби на НУБ.

5.1.2. Одделение за развивање дигитални содржини и онлајн курсеви

Во текот на 2016 година извршена е лектура на сите материјали доставени за таа цел:

-Во првата половина на 2016 година лекторирани се прашања за екстерно тестирање на учениците во основното и во средното образование по наставните предмети: математика (1 354), физика (854), хемија (460), биологија (1 160), историја (462), македонски јазик (900), македонски јазик за заедниците, музичко образование (104), природни науки (400), општество (120), историја на уметностите (330), педагогија (40), социологија (153), психологија (210), иновации (100), англиски јазик (5). Во втората половина на 2016 година лекторирани се прашања за екстерно тестирање по предметите: математика (384), физика (992), биологија (1 227), хемија (510), македонски јазик (255), историја на уметноста (100), бизнис (64), психологија (43), естетика (30), економија (30), менаџмент (20), старогрчки јазик (20), филозофија (250), историја (53), логика (100). Во текот на 2016 година лекторирани се вкупно 10.255 прашања за екстерно тестирање на учениците.

-Лекторирани се следниве наставни програми: адаптирани наставни програми по математика по Кембриџ за седмо, осмо и деветто одделение; адаптирани наставни програми по физика по Кембриџ за осмо и деветто одделение; адаптирани наставни програми по биологија по Кембриџ за седмо, осмо и деветто одделение; адаптирани наставни програми по хемија по Кембриџ за осмо и деветто одделение; наставни програми за музичко и балетско образование: пеење за прво, второ и трето одд., тромбон за прво, второ и трето одделение, класичен балет за прво и второ одделение, контрабас за прво, второ и трето одделение; наставна програма по работа со компјутер и основи на програмирањето за четврто одделение.

-Лекторирани се, исто така и следниве материјали: Годишен извештај за работата на Бирото за 2015 година; Годишна програма за работа на Бирото за 2016 година; мислења за ракописи за учебници – за два ракописи за учебник по турски јазик, за два ракописи за учебник по српски јазик, за два ракописи за учебник по јазик и култура на Власите; Полугодишен извештај за спроведените генерички обуки за државните службеници од 1 јули до 31 декември 2015; Полугодишен извештај за спроведените специјализирани обуки

за државните службеници од 1 јули до 31 декември 2015; Презентација на примената на современи форми во наставата во средното образование; Правилник за основните професионални компетенции на стручниот соработник во основните и средните училишта по подрачја; мислења за програмите за екскурзии на учениците; Начин на пополнување на дневникот на паралелката; Прашалник за наставниците во основното и во средното образование за онлајн обуки; Извештај за спроведените генерички обуки на вработените во БРО за 2016 година; Извештај за спроведените специјализирани обуки за вработените во БРО за 2016 година; Извештај за работата на Одделението за човечки ресурси за 2016 година; Забелешки за нацрт-верзијата на Сеопфатната стратегија за образование 2016 – 2020 и Акцискиот план; договори за јавни набавки, договори за образовни услуги и друг вид материјали, како писма, информации, известувања итн.

-Во текот на 2016 година реализирани се преводи и лектура на албански јазик на тестови за основно деветгодишно образование: природни науки за IV и V одделение; француски јазик за V, VI, VII, VIII и IX одделение; англиски јазик за IV, V, VI, VII, VIII и IX одделение; географија за VI одделение; германски јазик за V, VI, VII, VIII и IX одделение; граѓанско образование за VIII и IX одделение; етика за VII одделение; етика во религиите; биологија за VII, VIII и IX одделение; општество за IV и V одделение; класична култура во европска цивилизација за VI одделение; иновации за IX одделение; руски јазик за VI, VII, VIII и IX одделение, како и за средно-гимназиско образование и средно стручно образование (тригодишно и четиригодишно); педагогија за III година; биологија за I, II и III година; ликовна уметност за I година-средно стручно образование (сите струки); ликовна уметност за II година-гимназиско образование; музичко образование за I и III година средно стручно образование; историја на уметност за II година; биологија за II година-козметички техничар; историја на уметност за I година уметничко образование; музичко образование за IV година уметничко образование; биологија за IV година гимназиско образование; биологија за IV година-средно стручно образование; економија за гимназиско образование; естетика за IV година уметничко образование; филозофија-задолжителен предмет за IV година гимназиско образование; ликовно образование за IV година гимназиско образование; граѓанско образование за IV година гимназиско образование; филозофија за IV година (изборен предмет) гимназиско образование; логика за IV година гимназиско образование;

бизнис и претприемништво за IV година-средно стручно образование; бизнис за IV година (медицинска сестра) - средно стручно образование и менаџмент за IV година-средно стручно образование.

-Исто така, реализирани се преводи и лектура на албански јазик на: сертификати за наставници, покани за стручна советодавна помош/обука за наставниците во основно и средно образование; семинарски материјали (покани, извештаи и др.); инструменти за истражување (тестови, прашалници, анкети и др.); јазична редакција на стручни материјали на БРО (извештаи, мислења) и др.

-Направен е превод на турски јазик на: Сертификат за „Користење на интерактивни – современи методи и техники во наставата за средно образование“; стручните материјали за реализација на обуката за „Користење на интерактивни–современи методи и техники во наставата за средно образование“ од македонски наставен јазик на турски наставен јазик, како на прашањата за екстерна проверка на постигањата на учениците од основните и средните училишта за наставните предмети: германски јазик, англиски јазик, француски јазик, руски јазик, географија, информатика, физика, етика, математика, природни науки, општество, историја, музичко образование, педагогија, хемија, биологија, социологија, иновации, вовед во право, класична култура во европска цивилизација, ликовна уметност и запознавање со религии.

Во текот на 2016 година реализирани се и следниве активности:

- Надградба на оперативен систем на преносни компјутери.
- Поправка на оперативен систем на преносни компјутери.
- Софтверска инсталација (драјвери) на хардверски компоненти.
- Скенирање, конвертирање и уредување на документи (наставни програми, наставни планови, прирачници...).
- Техничко уредување на „Прирачникот по математика за ученици од IV, V и VI одделение, нивните наставници и родители“.
- Одржување на интернет конекцијата во Бирото.
- Одржување на серверите и апликациите (active directory и hmailserver) кои се инсталирани на серверите.
- Софтверска надградба на преносни компјутери.

- Одржување на веб страницата umd.gov.mk (Училиште по мерка на детето).
- Одржување и ажурирање на веб страницата на Бирото за развој на образованието.
- Одржување на останатата ИТ опрема во Бирото.
- Администрирање на корисници и доделување на обуки на вработените во БРО во системот за управување со учењето (LMS).
- Инсталирање на клиентски софтвер МПИН.
- Инсталирање на Верба Про2 сертификати генерирани на Gemalto. Net БСЕП.
- Подесување на дигитален сертификат за користење на веб апликацијата е-обврски.
- Бришење на стара антивирусна програма и инсталирање на нова антивирусна програма на персонални компјутери.

6. СЕКТОР ЗА ЛОГИСТИКА

Програмските задачи за 2016 година на Секторот за логистика се дефинирани, пред сè, врз основа на обврските што произлегуваат од Законот на Бирото за развој на образованието, Законот за основното образование, Законот за средното образование, Законот за учебници за основно и средно образование, Законот за извршување на буџетот на Република Македонија за 2016 година, Законот за административни службеници, Законот за вработување во јавниот сектор, Законот за јавните набавки и другите подзаконски акти и прописи кои се земаат предвид.

Секторот за логистика во 2016 година беше ангажиран на реализација на програмските задачи и работи кои според својата природа припаѓаат на овој сектор, но, исто така, мошне значајно време беше издвоено за реализација на задачите чии носители се вработените од останатите сектори надлежни за одделни аспекти на образованието. Главниот акцент на работата на Секторот во 2016 година беше ставен на законската регулатива, задачите од нормативно-правното работење, како и спроведувањето на јавните набавки и соработката со Министерството за образование и наука, Педагошката служба, Државниот испитен центар, Државниот просветен инспекторат, Државното правобранителство на Република Македонија, и други институции од јавен интерес, како и воспитно-образовните установи од високото, средното и основното образование.

Задачите коишто го сочинуваат Извештајот за работа на Секторот за логистика за 2016 година се дадени глобално, а според својата припадност се групирани на подрачја.

Годишниот извештај на Секторот за логистика на Бирото за развој на образованието е изготвен со цел да се процени реализацијата на Годишната програма за работа на овој сектор за 2016 година. Содржините што се изнесени во извештајот се темелат врз активностите на Одделението за нормативно-правни и канцелариски работи и Одделението за јавни набавки и општи работи (раководителот на Секторот во соработка со раководителот на одделението, советниците и другите соработници, како и со вработените коишто немаат статус на државни службеници) во одделенијата на Секторот.

6.1. Одделение за нормативно-правни и канцелариски работи

-Одделението за нормативно-правни работи активно учествуваше во измените и дополнувањата на Законот на Бирото за развој на образованието, како и на подзаконските акти што ги носи министерот за образование и наука.

- Согласно Законот за административни службеници и Законот за вработените во јавниот сектор од нормативно-правен и стручен аспект Одделението во 2016 година активно учествуваше во изготвувањето на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во Бирото за развој на образованието

- Се распиша конкурс за избор во средствата за јавно информирање „Нова Македонија“ и „Коха“ на 5 (пет) надворешни соработници кои ќе работат во стручниот тим за изработка на „Концепција за математичка гимназија“.

- Се распиша конкурс во средствата за јавно информирање „Нова Македонија“ и „Коха“ за избор на надворешни соработници за стручна работа на Бирото за развој на образованието за креирање прашања за екстерно проверување на постигањата на учениците во учебната 2016/2017 година.

- Се распиша јавен оглас - конкурс за избор на надворешни соработници (наставници обучувачи) за имплементација на новите наставни програми на Меѓународниот центар за наставни програми (Cambridge International Examinations) коишто ќе бидат задолжени да одржат обуки со сите наставници кои ќе изведуваат настава од VII до IX одделение во основните училишта во Република Македонија и тоа:

-се распиша јавен оглас - конкурс во средствата за јавно информирање „Нова Македонија“ и „Коха“ за избор и акредитација на програми за обуки и понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот кадар (наставници) во основните училишта во Република Македонија за реализација на обука на тема Поучување и учење, подтема „Реализација на наставата (современи стратегии, методски приоди, образовна технологија)“ за IV и V одделение.

-Секторот за логистика учествуваше во спроведување постапка за избор и акредитација на програми за обука и понудувачи на услуги за професионално усовршување на наставниците од основните училишта во Република Македонија за спроведување на обуката на тема „Современи методи и пристапи во реализацијата на наставата по физичко и здравствено образование за учениците од четврто и петто одделение на основното образование“ .

-Секторот за логистика учествуваше во спроведување постапка за избор и акредитација на програми за обука и понудувачи на услуги за професионално усовршување на наставниците од основните училишта во Република Македонија за спроведување на обуката на тема „поим за алгоритми и програми, совладување на алгоритамско размислување преку игра и креирање едноставни програми (IV одделение).

- Секторот учествуваше во изготвување на Планот на архивски знаци за распоредот на актите, Листа на архивски материјал, Листа на документарен материјал со рокови на чување за 2017 година во согласност со Законот за архивски материјал, Уредбата за канцелариско и архивско работење и Упатството за начинот и техниката на постапување со архивскиот и документарниот материјал во канцелариското и архивското работење и подзаконските акти од областа на канцелариското и архивското работење.

- Врз основа на потпишаниот договор со Меѓународниот центар за наставните програми од Кембриџ за основно образование, се распиша конкурс на веб-страницата на Бирото за развој на образованието за избор на наставници-обучувачи за 2016/2017 година коишто ќе ја дисеминираат обуката на наставниците кои ќе изведуваат настава по новите наставни програми по предметите математика и природни науки од седмо до девето

одделение (изготвување решенија и договори за ангажирање на обучувачите, известувања за кандидатите што се одбиени и сл.).

- Спроведување постапка за оценување на административните (државните) службеници за периодот јануари - декември 2016 година.
- Изработка на план за вработување за 2016 година согласно Методологијата за планирање на вработувањата во јавниот сектор согласно со начелото за соодветна и правична застапеност, како и формата.
- Согласно член 58 од Законот за административни службеници, Секторот во соработка со Одделението за управување на човечки ресурси донесе План за обуки на административните службеници за 2017 година, следејќи го членот 2 од Правилникот за содржината и формата на Годишниот план за обуки на административните службеници и извештајот за неговата реализација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/14).
- Изготвување поединечни и општи акти (одлуки – решенија), решенија за престанок на работен однос поради остварување на прво на старосна пензија, решенија за плата, решенија за службени патувања во странство, годишен одмор, платен одмор, државни празници, задолжувања, укажувања, наредби, решенија за исплата на отпремнини, солидарна помош и решение за распоредување на вработени административни (државни) службеници и на вработени кои немаат статус на државни службеници, како и решенија за плати на административни службеници, решенија за попис, решенија за расходување на основни средства и ситен инвентар и сл.
- Изготвување договори од постапки водени според Законот за јавни набавки (постапка на отворен повик и постапка за набавка со барање за прибирање понуди со објавување оглас по пат на електронска аукција на ЕСЈН на Бирото за јавни набавки), постапка со претходно преговарање и постапка за јавна набавка во категоријата „Други огласи“.
- Барање мислења од МИОА за спроведување на Законот за административни службеници.
- Изготвување решенија и договори за ангажираните надворешни соработници по објавените конкурси.
- Изготвување задолженија и решенија за ревидирање и стручна проверка на предлог-прашањата за екстерно проверување на постигањата на учениците.

- Изготвување решенија за давање стручно мислење за усогласеноста на ракописот за учебник со наставната програма, Концепцијата за учебник и Методологијата за вреднување на учебник, како и решенија за давање мислење за употреба на стручна литература, односно детски списанија во основното и средното образование согласно со Законот за учебници за основното и средното образование.
- Изготвени се барања до Министерството за финансии за согласност за обезбедени финансиски средства за пополнување на упразнети и новоотворени работни места со објавување јавен оглас и барање согласност за финансиски средства за преземање државен службеник од еден орган во друг орган на управата или јавен службеник од јавна установа.
- Распишување јавен оглас за вработување за потребите на ПО Битола.
- Водење дисциплинска постапка поради дисциплински престап на вработен во БРО, како и изготвување годишен извештај за изречени дисциплински мерки за 2015 година во соработка со Одделениете за управување со човечки ресурси.
- Водење постапки по жалби на административните (државните) службеници во Бирото до Комисијата на Агенцијата за администрација, подготвување поднесоци, одговор на тужба, одговор на жалби, како и други поднесоци до Државното правобранителство на Република Македонија и до Комисијата за решавање по жалби на Агенцијата за администрација.
- Изготвување барања до МИОА за мислење за вработување на административни службеници без објавување оглас (со спогодба за преземање) и барања до Министерството за финансии за обезбедување финансиски средства во буџетот на Бирото за пополнување слободни работни места преку објавување јавен оглас за вработување; објавување на интерен оглас за вработување во повисоко ниво (звање), преземање административен службеник од еден во друг орган на управата на работно место на исто ниво (звање).
- Изготвување решенија за платено отсуство од работа поради бременост, раѓање и родилство.

- Изготвување решенија за давање генерално овластување на раководителите на секторите во Бирото и решение за внатрешна распределба на буџетот на БРО за календарската 2016 година.
- Доставување месечни прегледи за службени патувања во странство на вработените во БРО до Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија во соработка со Секторот за финансиски прашања.
- Давање стручно-советодавна помош за стручно-административни и канцелариски работи од делокругот на работата на Одделението за нормативно-правни и канцелариски работи и Одделението за јавни набавки и општи работи (примање и заведување на административни пратки, информации и други акти во деловодникот, изготвување одлуки, решенија, договори).

6.2. Одделение за јавни набавки и општи работи

Секторот за логистика учествуваше во изготвување на Планот за јавни набавки на Бирото за развој на образованието за 2016 година.

Во текот на 2016 година Секторот учествуваше во спроведувањето на следните постапки:

- отворена постапка со електронска аукција како последна фаза во постапката за следните набавки:
- печатење на педагошка документација и евиденција за средните училишта, дидактичко-методски наставни средства, прирачници и останата стручна литература за учебната 2016/2017 година;
- интернет конекција за 2016/17/18 година (тригодишна јавна набавка);
- угостителски услуги за учесниците на обуките, организирани и спроведени од страна на Бирото;
- услуга за превод (пишуван, консекутивен и симултан) од македонски на: англиски, албански, српски и турски јазик и обратно; лекторирање и редактирање на материјали на македонски, англиски, албански, српски и турски јазик.
- постапки за јавни набавки со барање за прибирање понуди со објавување оглас електронска акуција како последна фаза во постапките до 5000 евра односно

20 00 евра во денарска противвредност за следните набавки:

- информатичка опрема;
- интелектуална услуга за изработка на физибилити студија за онлајн курсеви;
- хотелски услуги;
- сервисирање и замена на резервни делови на фотокопири, печатачи, факсови и други апарати за 2017;
- сервисирање и замена на резервни делови на патнички моторни возила на Бирото за 2016;
- бензин;
- услуги од авторска агенција за исплата на надворешните соработници за 2016;
- осигурување на имотот и возилата на Бирото;
- средства за одржување на хигиената во Бирото;
- тонери за копири, печатачи и факсови;
- постапка со преговарање без објавување на оглас на ЕСЈН, согласно член 99 став 1 точка 1 алинеа 2 од Законот за јавните набавки;
- постапка за: обезбедување и адаптирање на програми (рамки) за целите и содржините на наставните програми по математика, биологија, физика и хемија од прва до четврта година во средното образование, адаптирање на наставните програми по наведените предмети за прва година на средното образование со дидактички насоки за реализација на наставата (наставна програма по математика, наставна програма по хемија, наставна програма по биологија и наставна програма по физика), за обезбедување на обука од експертите од Меѓународниот центар за наставни програми - Cambridge International Examinations) за советниците од Бирото за развој на образованието и наставниците ментори, како и за следење на примената на наставните програми во училиштата од страна на експертите.

Во 2016 година Секторот остваруваше и стручна и организациска соработка со Министерството за образование и наука, Педагошката служба, Државниот просветен инспекторат, Државниот испитен центар, Центарот за стручно образование и обука, Министерството за информатичко општество и администрација, Агенцијата за

администрација, Државното правобранителство на Република Македонија, Секретаријатот за законодавство, Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија, Бирото за јавни набавки, Службата за општи и заеднички работи, други министерства и органи на управата, како и со воспитно-образовните установи од основното и средното образование.

7. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА

Во текот на 2016 година Секторот за финансиски прашања, согласно потребите на Бирото за развој на образованието, се фокусираше на следните работни задачи:

- изготвување предлог-буџет на Бирото за 2017, 2018 и 2019 година;
- изготвување ребаланс на буџетот на Бирото во текот на годината;
- изготвување квартални (периодични) и месечни планови за финансиско – материјалното работење;
- барање до Министерството за финансии за издавање согласности за обезбедени средства за вработување во Бирото;
- изготвување пресметка на плата и списоци на плати;
- стручно-аналитичка и административна работа од областа на финансиско-материјалното работење;
- изготвување периодични извештаи за финансиско-материјалното работење;
- изготвување налози за плаќање;
- изготвување обрасци за преземени обврски (О1);
- контирање, книжење на фактури, изводи, договори, пресметана плата, касови извештаи и др.
- изготвување на дел од фактурите за продажба на педагошка евиденција и документација;
- водење персонална евиденција (дневна евиденција за присуство и отсуство, боледување, годишен одмор, водење постапки за отпремнина на државните службеници кои заминуваат во пензија, како и водење постапка за доделување солидарна помош) и доставување обрасци до Агенцијата за администрација ДС1, ДС2 и ДС3 за промените на државните службеници ДС3-а и ДС3-в;

- изготвување завршна сметка;
- контрола на возниот парк и изготвување оперативен план за распоред на возачите и патничките моторни возила за превоз на советниците за семинари и посета на училиштата;
- изготвување месечни извештаи за помината километража на патничките моторни возила на Бирото;
- изготвување план за јавните набавки на Бирото;
- изготвување процедури за финансиско управување и контрола;
- контрола и исплата на доспеани обврски од добавувачи на стоки и услуги;
- изготвување решение за внатрешна поделба на вкупно одобрениот буџет на Бирото;
- изготвување решенија за генерални овластувања за преземање финансиски обврски;
- изготвување извештаи за неизмирени обврски и нивна достава до МФ;
- изготвување извештај за пријавување на обврски, долгови и побарувања;
- давање упатства за правилно извршување на попис на основните средства и ситниот инвентар, попис на магацинот за педагошка документација и евиденција, попис на магацинот за канцелариски (потрошен) материјал и попис на благајната на Бирото;
- давање мислење за годишните програми на Центарот за стручно образование и обука и Државниот испитен центар за распределбата на финансиските средства;
- изготвување пресметки за амортизација, ревалоризација на основните средства;
- изготвување листа со книговодствени вредности на основните средства и ситниот инвентар кој е предложен за расход од пописната комисија;
- изготвување пресметки за ДДВ и електронско доставување на пријава и уплата.

8. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Одделението за управување со човечки ресурси е составен дел на Бирото за развој на образованието и негова цел е активно учество во целосната стратешка програма што треба да се реализира во БРО.

Менаџментот на човечки ресурси се грижи за вработените со цел нивните професионални задачи ефикасно да се реализираат и да се усогласат со програмите на сите сектори на БРО. Поставените задачи се: успешна мотивација на вработените, нивна социјализација, комуникација, навремена информираност, организирање едукативни обуки, водење грижа за човечките потенцијали, следење и ажурирање на редовноста на вработените, прибирање податоци за оценување на државните службеници, водење и чување на персоналната евиденција и учество во изготвувањето на актите за внатрешна организација и систематизација, со поставени задачи.

Одделението за управување со човечки ресурси во периодот јануари – декември 2016 година учествуваше во следниве активности:

-Учество во креирање на сите акти во БРО кои се конкретизирани во активностите на Одделението за човечки ресурси.

-Учество на сите обуки реализирани од страна на МИОА како раководител на Одделението за управување со човечки ресурси.

-Изготвено е известување за поднесени преставки/предлози на физички и правни лица за 2016 година.

-Подготвен и доставен е Годишен план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2016 година.

-Доставен Годишен извештај за изречени мерки за утврдени дисциплинска и материјална одговорност на државните службеници во Бирото за развој на образованието за 2016 година.

-Реализирани активности во Комисијата за веродостојноста на документите за исполнување на општите и посебните услови на избраните државни службеници на пробна работа по објавените огласи во 2016 година.

-Реализирани активности во Комисијата за спроведување интервју со кандидатите (државни службеници) по огласи за 2016 година.

- Реализирани активности во Комисијата за полагање стручен испит на државните службеници во Бирото за развој на образованието.
- Подготовка на месечни извештаи за евиденција на работното време на државните службеници во Бирото за развој на образованието во Скопје (анализата е направена врз основа на електронската евиденција, евидентен лист).
- Изготвен Предлог-план за користење годишен одмор на вработените за 2016 година.
- Информирање на административните службеници за начинот на спроведување на полугодишно интервју за периодот јануари-јуни 2016 година.
- Изработка на Годишна програма за обука на државните службеници за 2016 година и добиеното позитивно мислење за истата.
- Доставена информација за постапување по обраќање и препораки до Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија.
- Доставена информација за постапување по обраќање и препораки до Народниот правобранител на Република Македонија.
- Доставен Годишен извештај за изречени дисциплински мерки за 2015 година до Министерството за информатичко општество и администрација.
- Доставен Извештај со ранг-листа на годишните оценки на административните службеници за 2015 година.
- Доставен полугодишен и годишен извештај за спроведените генерички и специјализирани обуки на административните службеници во Бирото за развој на образованието за 2016 година.
- Информирање на административните службеници за начинот на спроведување на оценувањето.
- Спроведено оценување на административните службеници за работата на секој вработен за периодот јануари-декември 2016 година.
- Изработка на решенија и водење евиденција за користењето на годишни одмори, слободни денови на вработените за 2016 година.
- Реализирани активности во комисии (претседател) за полагање стручен испит на вработените во Бирото за развој на образованието.

- Учество во работилницата за подготовка на Националниот извештај по ЦЕДАВ конвенцијата.
- Доставен Годишен извештај за работата на координаторот и заменик - координаторот за еднакви можности за мажите и жените во органите на државната управа до МТСП, Сектор за еднакви можности за мажите и жените.
- Реализирани активности во Комисијата за верификација на условите за реализација на наставниот план и наставните програми за уметничкото образование –ликовна уметност, насока сликарски дизајн во Државното музичко училиште „Тодор Скаловски –Тетоец“ во Тетово.
- Доставени информации до директорот на Бирото за развој на образованието за присуството на вработените на работните места во текот на целата година.
- Изготвено мислење до Владата на Република Македонија-Генарален секретаријат за Информацијата за реализацијата на активностите за унапредување на меѓуетничка интеграција во образованието.
- Доставен детален извештај за редовноста на вработените врз основа на наредбата бр. 02-1356/1 од 22.9.2016 година (боледувања, решенија за годишни одмори, решенија за слободни денови, електронска евиденција за вработените во Скопје, преглед на обработени часови за време на празници-чувари, изрекување на дисциплинска мерка, приватни отсуства за секој месец.
- Пополнет и доставен (по електронски пат) анкетен прашалник за добро планирање на ресурсите, опремата и логистика за анализа на состојбата во институциите кои треба да се имплементира проектот „Оцени ја администрацијата“, доставена до МИОА.
- Реализирани активности во работната група за изработка на годишен план за вработување за 2016 година и добиено позитивно мислење.
- Реализирани активности во комисијата за спроведување постапка за вработување на 1 (еден) извршител на определено време преку објавување јавен оглас.
- Спроведување интервју со кандидатите (10 кандидати) за вработување на 1 (еден) извршител на определено време.
- Спроведување дисциплинска постапката за државниот службеник Филип Симиќ.

УЧЕСТВО НА ОБУКИ

Специјализирани обуки:

1. Обука за користење на софтверот за истражување SurveyMonkey-слушател.
2. Користење на интерактивни и современи методи и техники во наставата за средно образование во Република Македонија – слушател.
3. Обука на потенцијални членови на комисијата за проценување на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување звање – слушател.
4. „Користење интерактивни и современи методи и техники во наставата за средно образование во Република Македонија“ – предавач.
5. Обука за советниците за реализирање стручни увиди на наставниците пријавени да напредуваат во звањето наставник – ментор (слушател).

Генерички обуки:

1. Обука на тема: „Подготовка на периодичен извештај до CEDAW (Цедав) Комитет“ - слушател.
2. Обука на тема: „Обука и стручно усовршување согласно Законот за административни службеници “ - слушател.
3. Обука на тема: „Родова еднаквост - клучните концепти и нивната важност во работата на министерствата“ и „Директивите на ЕУ- основните барања и ефективна имплементација“ - слушател (2 јуни 2016 година).

9. СОРАБОТКА И УЧЕСТВО ВО ПРОЕКТИ СО ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

9.1. Соработка со УНИЦЕФ

1. **Обука на наставници од основните училишта по математика за четврто и петто одделение за имплементација на новите програми (4 региони) со подготвен прирачник за наставниците**

Бирото за развој на образованието во периодот од 16.5.2016 година до 30.5.2016 година одржа семинари на тема „Педагошки приоди при воведување на поими од број, алгебра, геометрија и работа со податоци“ за наставниците што

предаваат математика во III (трето) и IV (четврто) одделение во учебната 2015/2016 година, а кои ќе предаваат во IV (четврто) и V (петто) одделение во учебната 2016/2017 година според наставните програми преземени од Меѓународниот центар за наставни програми од Кембриџ (Cambridge International Examination), адаптирани од страна на Бирото за развој на образованието.

Целта на семинарите беше поуспешна реализација на поедини теми, поточно број и решавање проблеми, геометрија и решавање проблеми, мерење и решавање проблеми, веројатност и работа со податоци и решавање проблеми, од новите наставни програми по математика за IV (четврто) и V (петто) одделение.

На семинарите учествуваа околу 2185 наставници од основните училишта во Република Македонија, односно околу 1661 наставник што реализираат настава на македонски јазик и околу 524 наставници што реализираат настава на албански јазик.

Беше подготвен прирачник по математика за учениците од четврто до шесто одделение, нивните наставници и родители (автори Оливера Трифуновска, Трајче Ѓорѓијевски и Аница Алексова), на македонски ио албански јазик, во тираж од 2000 примероци на македонски јазик и 1000 примероци на албански јазик.

2. Формативно оценување во одделенска наставата

Националните обучувачи по *математика со размислување* и обучувачите за *читање и пишување* за формативно оценување и следење на постигањата на учениците во одделенска настава во основните училишта (советници од Бирото за развој на образованието и наставници од училиштата) ги одржуваат семинарите за наставниците кои изведуваат настава во почетните одделенија на основното деветгодишно образование.

Со оглед на големиот број наставници (околу 4500 во целата Република), во текот на 2016 година се опфатени наставниците само наставниците од Западна

Македонија (околу 1500 наставници), а останатите наставници ќе бидат обучени во наредните години.

Во периодот април-септември 2016 година беа реализирани вкупно 50 обуки за одделенските наставници (од прво до трето одделение). Обуките ги реализираат по двајца обучувачи (во пар) кои што претходно ја поминаа обуката за обучувачи.

Целите на обуката се одделенските наставници:

- да ја осознаат потребата од формативно оценување во одделенска настава;
- да се запознаат со стратегии и методи за формативно оценување;
- да умеат да избираат и користат различни стратегии за формативното оценување.

Со програмата за обука се предвидени вкупно 8 сесии распределени во три дена.

9.2. Соработка со МЦГО

9.2.1. Проект за професионален и кариерен развој на наставниците

Во текот на 2016 година советниците од Бирото за развој на образованието учествуваа во следните активности на проектот:

- Основни професионални компетенции и стандарди за наставници.
- Основни професионални компетенции и стандарди за стручни соработници.
- Професионални компетенции за директори на основни и средни училишта.
- НАСТАВНИК ОД ПОЧЕТНИК ДО МЕНТОР: Водич за професионален и кариерен развој на наставниците во основните и средните училишта.
- СТРУЧЕН СОРАБОТНИК ОД ПОЧЕТНИК ДО МЕНТОР: Водич за професионален и кариерен развој за стручните соработници во основните и средните училишта.
- Прирачник за следење на работата и планирање на професионалниот развој на наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта.
- Упатство за начинот и формата на менторската поддршка на наставниците-приправници и стручните соработници-приправници во основните и средните училишта.
- Брошура: “Како училиштето да го поддржи кариерниот развој на наставниците?”.

-Нацрт ПРАВИЛНИК за начинот на проценување на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисијата, и прилозите.

-Нацрт ПРАВИЛНИК за избор и акредитирање на програми за обука и избор и акредитирање на понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот и раководниот кадар во основните и средните училишта во Република Македонија.

-Нацрт ПРАВИЛНИК за начинот и потребното време за реализирање на работните задачи на наставник.

-ПРАВИЛНИК за основните професионални компетенции за стручниот соработник во основните и средните училишта по подрачја.

Во рамките на Проектот беа реализирани обуки за советниците на Бирото за развој на образованието за реализирање стручни увиди за наставниците пријавени да напредуваат во звање наставник – ментор, на:

→ 12-13 април 2016 г.

→ 17-18 мај 2016 г.

→ 25-26 мај 2016 г.

9.3. Соработка и учество во проекти со други институции и организации

-Извештај за примената на формулари за запишување, следење на развојот и отпишување на учениците од основните и средните посебни училишта во Република Македонија, по направена анализа на доставени предлози и сугестии од „пилотираните“ училишта.

-Изготвување финална верзија на формуларите за запишување, следење на развојот и отпишување на учениците од основните и средните посебни училишта во Република Македонија.

- Учество во работна група за разгледување на препораките од Извештајот за Проценка на алтернативните форми на згрижување и услуги за поддршка на семејствата на децата со попреченост.
- Учество во Националниот одбор на Македонската рамка за квалификации.
- Учество на конференциите за Small Buisnis Act во делот на индикаторите за претприемништво во образованието.
- Учество во Советот за имплементација на Стратегијата за стручно образование.
- Учество во меѓуресорската група за подготовка и спроведување на Стратегијата за претприемничко учење на Република Македонија 2014 - 2020 и Акцискиот план 2014-2015.
- Учество во меѓуресорската група за Иновации и спроведување на Акцискиот план за иновации и претприемништво во Република Македонија.
- Учество како член на делегацијата на ИХРА (International Holocaust Remembrance Alliance) од Република Македонија.
- Учество во подготовките на конференциите на ИХРА (International Holocaust Remembrance Alliance) во Букурешт и Јаши (Република Романија), како дел од делегацијата на ИХРА од Република Македонија.
- Учество во управниот комитет на Проектот (УКП) „Унапредување на услугите за социјална вклученост“ (МТСП).
- Учество во работна група за следење на реализацијата на Програмата за развој на социо-емоционалните вештини кај децата од основно образование (светска банка, МОН).
- Учество во Комитетот за иновации при Владата на Република.
- Учество во советодавната работна група за иновации при Владата на Република Македонија.
- Учество на регионални средби за иновации и претприемништво на државите членови на SEECEL.
- Учество во Извршниот комитетот за претприемништво на Југоисточна Европа (Stering commitu of SEECEL) (на местото на м-р Весна Хорватовиќ, член на Комитетот).
- Учество во меѓуресорската група за подготовка и спроведување на Стратегијата за претприемничко учење на Република Македонија 2014 - 2020 и Акцискиот план 2014-2015.

-Учество во изготвување на нормативи и правни акти за Законот за Академија за наставници, Законот за високо образование и Законот за наставници.

-Учество во работната група за изготвување на „Концепција за неформално образование на возрасните“.

-Учество на јавна расправа во Собранието на Република Македонија на тема: Значењето и улогата на дијаспората за Република Македонија-политички и економски аспекти“ на 29 октомври 2014 година.

-Координирање на проектот „Инклузивно образование за учениците од ранливите групи.

Истражување на иницијалната состојба во поглед на инклузивното образование во Република Македонија“ во рамки на Проектот „Инклузија на ученици од ранливите групи“; Активно учество во изработка на методолошка рамка за истражување; дефинирање на мерните инструменти; статистичка (квалитативна и квантитативна) обработка/анализа на добиените податоци, подготовка на извештај за спроведеното истражување.

-Учество во проектот за Училишна медијација.

10. ДРУГИ АКТИВНОСТИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО БИРОТО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ВО ТЕКОТ НА 2015 ГОДИНА

10.1. Подготовка на информации согласно заклучоците на Владата на Република Македонија

Во текот на 2016 година, согласно заклучоците и задолженијата на Владата на Република Македонија, во Бирото за развој на образованието беа подготвени повеќе информации:

- Информација за воведување на наставните програми од Меѓународниот центар за наставни програми Кембриџ (Cambridge International Examinations) во другите одделенија на деветгодишното основно образование, како и континуирано воведување на програмите во средното образование.

-Изготвување на Информација за Влада на Република Македонија за проектот „Вешти и компетентни“.

-Изготвување на Информација за Влада на Република Македонија за користењето дигитални содржини од различни извори во основното и средното образование.

-Изготвување на Информација за Влада на Република Македонија за збогатување на вештините на наставниците за примена на ИКТ во наставата преку онлајн курсеви.

-Учество во изготвување на Информација за Влада на Република Македонија за финансиско образование и енергетска ефикасност.

-Информација за Влада на Република Македонијазаобуките на наставниците во земјата, вкупниот процент на наставници кои се обучуваат во текот на годината и мерливи влијанија од досегашните обуки за имплементација на наставните програми, со фокус за Кембриџ програмата и подобрување на знаењата на учениците, улогата на новата Педагошка академија во работата на факултетите и јавните образовни установи.

-Информација за Влада на Република Македонија за прогрес на активностите за реализирање на обука за средните училишта за интерактивна настава од страна на странски провајдер за 2016 година.

-Информација за Влада на Република Македонија за прогресот на проектот „Математика со логика“ за периодот јануари-јуни 2016 година.

-Информација за Влада на Република Македонија со акциски план за формирање советодавни тела за подобрување на квалитетот на наставата.

10.2. Тековни активности

-Измени и дополнување на стратешкото планирање на Бирото за развој на образованието 2016-2017 година.

-Доставена Годишна програма за работа на БРО за 2016 година.

-Изготвување полугодишни извештаи за работата на секторите и одделенијата во БРО.

-Доставен Годишен извештај за работата на на сите сектори и одделенија за 2016 година.

- Доставена предлог-годишена програма за работата на БРО за 2017 година.

-Изготвување на *Правилник за начинот и условите за запишување на учениците со посебни образовни потреби во средните училишта училишта.*

-Учество како набљудувачи и координатори при спроведување на државната матура.

- Учество во работни групи за изготвување на стратегијата за образование 2016-2020 година.

-Учество во изготвување на нормативи и правни акти во рамките на МОН.

-Учество како автор/коавтор на извештаите: Извештај од фокус група со стручни соработници; Извештај од самопроценката на училиштата за тоа колку се инклузивни; Извештај за состојбата со наставата по математика во одделенска настава.

-Учество во работата и активностите на МОН, со Решение од министер за избор на најчисто и безбедно училиште во Република Македонија.

-Учество во работата на проектот на Град Скопје, Локален економски совет на Град Скопје (ЛЕСС) на работилници, состаноци.

-Учество во изработка на Нацрт-Стратегијата за поддршка на мали и средни претпријатија и претприемништво на Град Скопје.

-Изработка на Програма за заштита на потрошувачите на Бирото за развој на образованието за периодот 2015 - 2016 година согласно Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА) во Поглавје 3.28 – Заштита на потрошувачите и здравствена заштита, (предлага активности во прилог).

-Изработка на квартални извештаи до Министерството за економија за реализирани активности по Програма за заштита на потрошувачите.

-Учество во работата на Координативно тело во Црвен крст на РМ, за поставеноста и значењето на првата помош (како номиниран претставник за делот на образование).

-Учество во ОПМ (организацијата на потрошувачи на Македонија), соработка на различни активности, состаноци, подготовка на едукативни материјали за заштита на учениците како потрошувач кои произлегуваат од програмата на Бирото за оваа проблематика, согласно Програма на Владата на РМ за заштита на потрошувачи.

-Соработка со Дирекција за заштита и спасување и Центар за управување со кризи: активности за имплементирање на подрачјето безбедност и заштита во образовниот систем, насоки, препораки на училиштата за постапки и упатство за превенција, безбедност и заштита на учениците од природни и други не погоди.

-Стручно мислење за НПАА 2016 (изработка на наративен дел и табели за реализирани активности на БРО) и за НПАА 2016 (ревизија) со ЦД.

-Учество во работна група за „Дигитални вештини и компетенции“ на проектот на Европска комисија 2016-2018 година, регистриран на YAMMER и DOODLE, комуникациски портали кои имаат за цел споделување на информации за средбите и резултатите од средбите - (сè уште не сум присуствувал на работните средби- пропуштени 3 работни средби во Брисел , Белгија и тоа во февруари и во април и октомври 2016 и 3 средби PLA – peer learning activities во јули во Хамбург, септември во Хелсинки и Загреб, Хрватска).

-Учество во работната група за Поглавје 3.26 „Образование и култура“ при МОН и СЕП за усогласување на Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА) – учество на состаноци во МОН и СЕП за нови директиви и регулативи, пишување на месечни, квартални и годишни извештаи за реализираните активности на БРО, контакти со надлежните од СЕП и МОН , спроведување на работни задачи поврзани со активности за НПАА и напредокот согласно надлежностите на БРО.

-Учество во изготвување на двогодишниот Акциски план за Национална стратегија за млади 2016-2025 , каде Бирото е инволвирано согласно активностите каде е вклучена во согласност со стратешките приоритети на стратегијата (состаноци, изготвување мислења и дополнувања на предлог стратегијата НСМ 2016-2025, комуникација, кореспонденција со надлежните од АМС во координација со раководителите на сектори од БРО, изготвување на извештаи за реализирани активности на БРО согласно двогодишниот Акциски план 2016-2017 година од НСМ 2016-2025, планирање на буџетот за 2017 година согласно Годишната програма на БРО преку доставени материјали ЦД и Брошура од АМС).

-Изготвено стручно мислење за Годишна програма на ЦСОО за 2016 година.

-Учество на 12 –от состанок на Поткомитетот за иновации за проверка на напредокот на Македонија во Поглавје 3.26 Образование и култура , со свои задолженија (изготвување на извештаи , подготовка за состанокот , изготвување материјали за состанокот, подготовка на презентација на македонски и англиски јазик, преводи на документи од македонски на англиски и обратно, презентирање на активностите пред членовите на Европската Комисија на состанокот и друго) во соработка со раководителите на секторите во БРО.

-Учество во проект на СЕП за Поглавје 3.26 „Образование и култура“ со експерти од Полска за усогласување на законодавството со европските регулативи и директиви во делот за образование.

-Изготвување Мислење по однос информација за Извештајот на Европската Комисија за состанокот на Поткомитетот за иновации одржан на 02.03.2016 – пратено до МОН (архивски и по мејл).

-Изработка на Квартален извештај за реализирани активности за НПАА од мај-август 2016 на БРО (реализирани активности , информации, податоци согласно Извештајот на ЕК кои ќе бидат реализирани до Септември 2016) и праќање по мејл до Министерство за образование и наука до раководителот за НПАА работна група одговорен за Поглавје 3.26 „Образование и Култура“ и до Секретаријат за Европски прашања (СЕП) – (испраќањето е архивски и по мејл).

-Учество на конкурс за партнер институција за реализирање на проект на тема Социјално претприемништво во рамките на BalkanMed, финансиран во соработка со МТСП и европски фондови за регионален развој со Институтот за претприемнички развој од Лариса, Грција како водечка институција.

-Состаноци со експерти од конзорциумот Хрватска, Полска и Шкотска на твининг проектот поврзан со подобрување на легислативата за Националната рамка на квалификации.

-Изготвен извештај за придонесот на Македонија кон Годишниот извештај на Европската Комисија за остварениот напредок во 2016 (резултати на БРО во период од септември 2015 – април 2016).

-Изготвување мислење за дефинирање на прелиминарна листа на индикатори и извори на податоци на јавни институции вклучени во процесот на подготовка на методологија и оперативен план за мониторинг и евалуација на спроведувањето и ефектите од Националната стратегија за млади 2016 – 2025.

-Стручно мислење и Пополнување на прашалник за шеста консултација на УНЕСКО за имплементација на препораките за образованието за меѓународно разбирање, соработка и мир и образование за човекови права и основни слободи од 1974 година за обезбедување правна рамка за промовирање на образованието за мир и човекови права.

-Изготвување ревизија за НПАА 2016 (матрица) и срочување на НПАА 2017 (краткорочни, средно и долгорочни приоритети и активности за МОН и СЕП).

-Учество на дводневна Работилница за финализирање на процедурата за прибирање и обработка на податоци за активности за меѓуетничка интеграција во образованието 17-18 ноември 2016, Хотел Скардус – Попова Шапка.

-Изготвување мислење за давање предлог-мерки за нотираните проблеми од извештајот на ЕК 2015 за напредокот во поглавјето 3.26 Образование и култура.

-Изработка на извештаи (месечни, квартални и годишни) за напредокот, текот на реализација на активностите и надлежностите на БРО во однос на Поглавјето 26 – Образование и Култура од Националната програма за усвојување на правото на Европската унија. (континуирано во текот на годината).

-Изготвување на годишен извештај за реализирани активности на БРО од март 2014 - април 2015 за СЕП за потребите на 11-тиот состанок на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика. (континуирано во текот на годината).

-Учество на 11-от состанок на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика со претставници од Европската комисија – 12.03.2015 година во Скопје во простории на Влада на РМ.

-Учество во работна група за изготвување на „Прирачник за воспоставување на училишни механизми и практики за детекција на ученици под ризик да го напуштат образованието пред време. Даден е придонес со свое истражување на оваа тема.

-Учество на состаноците на работната група за поглавје 26 „ Образование и Култура“ за подготовка за усвојување на правото на ЕУ (НПАА) и подготовка на преговарачките позиции за преговори за членство во ЕУ. (континуирано во текот на годината).

-Изработка на извештаи (месечни, квартални и годишни) за напредокот, текот на реализација на активностите и надлежностите на БРО во однос на Поглавјето 3.26 – Образование и Култура од Националната програма за усвојување на правото на Европската унија - НПАА 2015 како дел од Патоказот за 2015 година ; (континуирано во текот на годината).

-Учество на состаноци на работна група за Поглавјето 3.26 – Образование и Култура во МОН и СЕП. (континуирано во текот на годината).

-Раководење со Подрачните одделенија на БРО, распределба на работни задачи на вработените од одделението, контролирање на редовноста на вработените, следење на

реализацијата на работните задачи.

-Учество во спроведувањето на државната матура за средните училишта.

-Учество во работата на испитни комисии за полагање на стручен испит за наставници и стручни соработници од основните и средните училишта, формирани од министерот за образование и наука.

-Учество во Комисија за лиценцирање на стручни лица во системот за згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст и на директори на установи за деца.

-Ревидирање и изработка на нови прашања (за ниво примена) за воспитувачи, стручни соработници, негуватели и директори на јавни детски градинки, на барање на Министерството за труд и социјална политика.

-Реализација на обука за кандидатите за директори на јавни детски градинки, пред полагање на испитот за лиценцирање.

-Учество во комисијата за одбирање на Архивскиот од Документарниот материјал од трајна вредност со решение број 02-389/3 од 10.04.2014 година.

-Организирање и реализирање обуки за тестатори за потребата на Државната матура.

- Водење интервју со кандидатите за директор на основно училиште.

- Учество во работата на комисиите за верификација на училиште.

- Следење стручна литература.

- Учество на работни состаноци (во рамките на Бирото; со други институции и организации: МОН, МТСП, УНИЦЕФ, МЦГО, ПМИО; СОНК и др.).

- Прибирање податоци за потребите на Бирото и други институции и организации кои соработуваат со Бирото.

- Соработка со локалната самоуправа во делот на образованието, културата, мултикултурализмот, спортот.

- Учество по покани на патрони празници и други свечености на училишта, институции и невладини организации.

- Пишување мислења за доставени програми за изведување на екскурзии, мислења за списанија.

- Изготвување на барања, известувања, извешати.

10.3. Други активности (поединечни активности на советниците)

- Учество во работната група за изготвување на Правилник за основни компетенции и стандарди за стручните соработници.
- Учество како претставник од Бирото за развој на образованието на Државниот натпревар за хорски и оркестарски натпревари „Млади музичари интерпретатори“.
- Учество како член на испитната комисија за полагање стручен испит на приправници во јавните средни училишта по наставниот предмет музичка уметност.
- Учество на стручен колегиум, состаноци на Здружението на музичките педагози на Град Скопје и Република Македонија и други состаноци.
- Студиска посета на советникот задолжен за ученичките домови на Р. Хрватска со цел размена на искуства и унапредување на воспитно-образовната работа во ученичките домови.
- Учество во Училишниот одбор на Спорската Академија (раководителот на одделение е номиниран од Владата на Република Македонија).
- Учество во работата на Комисијата за утврдување на исполнетоста на условите за трансформација на работен однос во основното и средното образование од определено на неопределено работно време.
- Обука за проектот на УНИЦЕФ за социјално и финансиско образование.
- Изготвено стручно мислење за спроведување проект на IMEI (International mind education Institute) – од Јужна Кореја во основните и средните училишта во Општина Штип.
- Обука за КА2-Училишно образование, организирано од НАЕОПМ на факултетот за туризам во Скопје.
- Учество на семинар, согласно Компонента 1 од проектот за „Поддршка на модернизацијата на постсредното образование во Македонија“ - Подготовка на сеопфатни документи за политики коишто ќе се базираат на докази, вклучувајќи го и законодавството, Активност 5 - Поддршка на развојот на документи за политики и законодавство за постсредно образование, каде се презентираа предлози за стратешки документи и правни акти во врска со постсредното образование и за хармонизација на постсредното образование со МРК во ДУРДМОВ „Димитар Влахов“ Скопје.
- Учество на обука на тема : „Диференцирано учење и индивидуализирана настава во

инклузивна училница". Обучувач беше Д-р Едина Кромпак од Универзитет за применети науки и уметности, Институт за средно образование, Базел, Швајцарија. Обуката овозможи поконкретно запознавање на наставниците, претставници од 20-те основни училишта во Република Македонија и советниците координатори на тие училишта за диференцираната и индивидуализираната настава во инклузивната училница.

- Учество, по номинација на Бирото, во Комисија за изведување на државни натпревари по француски јазик за учениците од основното и средното образование, организирани од страна на Здружението на професори по француски јазик во Република Македонија и Националната комисија за франкофонија.

- Учество во проектот ЈЕДА (Млади наставници почетници во акција) во организација на Регионалниот Центар на Франкофонија за Источна и Централна Европа и Универзитетот во Руан (Франција).

- Во февруари и март 2016 година беа реализирани стручни средби со претставници од Советите на родители од основните училишта на територија на општина Карпош во врска со нивната искажана потреба од појаснување на адаптираните наставни програми по математика и природни науки од Cambridge International Examinations и очекуваните резултати од нивната примена.